

Profesor dr hab. Janina Wyczesany
Instytut Pedagogiki Specjalnej
Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie

Kraków 10.05.2012

Recenzja programu nauczania i podręcznika do nauki SignWritingu „Pismo migowe” po dokonaniu korekty.

SignWriting- metoda zapisu znaków migowych została wymyślona, na potrzeby notacji kroków baletowych, przez Amerykankę Valerie Sutton w 1974 roku. Szybko okazało się, że może być szansą na stworzenie pisma dla niesłyszących. SignWriting został wprowadzony do dydaktyki Głuchych w różnych krajach: USA, Brazylii, Belgii, Danii, Arabii Saudyjskiej i Niemczech.

W Polsce, program nauczania i podręcznik do nauki pisma migowego był testowany w trakcie zajęć warsztatowych prowadzonych w trzech grupach : dwie grupy młodzieży niesłyszącej w ośrodkach szkolno-wychowawczych dla niesłyszących w Krakowie i Tarnowie oraz jedna grupa nauczycieli –surdopedagogów z ośrodka w Krakowie. Zajęcia warsztatowe trwały 30 godzin w okresie od września 2011 do marca 2012. Zajęcia były prowadzone z udziałem lektorów Panią Katarzynę Podgórną i Panią Lucynę Długołęcką.

Pismo migowe jest nowatorskie na gruncie polskiej dydaktyki Głuchych. Na ten temat wypowiadały się Lucyna Długołęcka (2004), autorka internetowego słownika Sign Puddle oraz Iwona Grzesiak (2007) w swoich publikacjach, ponadto na Uniwersytecie Warszawskim prowadzi Ona zajęcia z Sign Writingu na studiach podyplomowych, kierunek Polski Język Migowy.

Powstanie tej metody pracy z dzieckiem niesłyszącym świadczy o trosce związanej z przygotowaniem edukacyjnym i praktyką zawodową w ważnej dziedzinie jaką jest dydaktyka specjalna w zakresie pracy z dziećmi z wadami słuchu.

Pismo to pozwala na zapis graficzny znaków migowych z uwzględnieniem ich charakteru wizualno-przestrzennego i ekspresji ,najistotniejszych cech przekazu drogą manualną. Program ma charakter ramowy zawiera treści nauczania pogrupowane w cztery bloki tematyczne dotyczące codziennych czynności człowieka oraz jego najbliższego środowiska. Zapis tych treści opracowany w trzech wersjach językowych: w języku polskim, Sign Writingu, znaku migowym przedstawionym za pomocą rysunku. Ułatwiało to przyswojenie zasad ortograficznych Sign Writingu (układy dłoni, rodzaje dotyku, ruch i ekspresję znaku) W trakcie zajęć dokonywana była korekta programu nauczania i podręcznika ,treści zawarte w podręczniku były dostosowywane do możliwości słuchaczy tempa uczenia się i przyswajania podawanego materiału .

Na zajęciach początkowych nauczyciele i dzieci zostali zapoznani z podstawami notacji Sign Writingu przystosowanymi do Polskiego Języka Migowego. Następne lekcje to ćwiczenia opanowania umiejętności zapisu znaków migowych w notacji SignWriting. Środki dydaktyczne tak dobrano, że pozwalały na elastyczność ich zastosowania w praktyce.

Zmiany, które dokonano to przede wszystkim zwiększona ilość godzin na naukę podstaw zapisu SignWritingu wzbogacona dodatkowymi ćwiczeniami dającymi możliwość lepszego zapamiętania symboli zapisu SW. Dokonano również korekty zapisu niektórych znaków migowych dostosowano je do znaków używanych przez dzieci niesłyszące.

Wartość innowacyjna tego projektu polega przede wszystkim na promowaniu Kultury Głuchych i ich języka szczególnie w dobie kiedy życie coraz częściej wskazuje na bariery psychiczne w opanowaniu języka dźwiękowego i korzyści rozstawiania języka migowego. Umiejętność pisanie przez dzieci głuche w języku naturalnym ma duże znaczenie dla ich motywacji do nauki. SignWriting może stanowić narzędzie umożliwiające adaptację społeczną i rozwój osobowy w dostępnym dla nich środowisku. Podręcznik do nauki pisma migowego może służyć do tworzenia własnych form porozumiewania się i współpracy osób niesłyszących między sobą oraz w kontaktach ze słyszącymi. Wdrożenie tego podręcznika pozwoli na zwiększenie efektywności kształcenia osób niesłyszących. Człowiek jako istota społeczna dla osiągnięcia pełnej samorealizacji potrzebuje obecności innych osób. W toku interakcji międzyludzkich przyswajają podstawowe role społeczne i nie czuje się wyobcowany.

...specjalnej
Prof. dr hab. Janina Wyczesany